Bakı-2016 Yay Olimpiya Oyunları büdcəsi: Rəqiblərlə müqayisə

Fariz Hüseynov
Memfis Universitetinin (ABŞ) maliyyə ixtisası üzrə doktorantı
fhuseynv@memphis.edu

Cəmiyyətdə gedən proseslərin, xüsusilə büdcə vəsaitlərinin istifadə olunması haqqında məlumatların şəffaf şəkildə ictimaiyyətə açıqlanması demokratik və sağlam iqtisadi inkişaf üçün çox əhəmiyyətlidir. Bu cəhətdən dövlət büdcəsindən maliyyələşən işlərin şəffaf olması labüd məsələdir. Məlumdur ki, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 26 Sentyabr 2007-ci il tarixli sərəncamı ilə 2016 Yay Olimpiya Oyunlarının Bakıda keçirilməsi üçün Təşkilat Komitəsi yaradılmışdır. Beynəlxalq Olimpiya Komitəsi (BOK) 2008-ci ilin yanvar ayında "Bakı-2016" layihəsinin proqram və büdcə paketini qəbul etmişdir. Habelə, 2001-ci ildən etibarən ölkənin müxtəlif bölgələrində onlarla çoxməqsədli olimpiya kompleksləri inşa olunmuşdur. Bu olimpiya kompleksləri, 2016 Yay Olimpiya Oyunlarına gedən yolun bir hissəsi olaraq görülür. Buna paralel olaraq, Bakı şəhərinin Olimpiya Oyunları üçün hazırladığı plan, maliyyə mənbələri və vəsaitlərin hara xərclənəcəyi ilə bağlı suallar yaranır. Yazımızda 2016-cı il Yay Olimpiya Oyunları üçün iddianamə paketini irəli sürən digər 6 şəhərlə birlikdə Bakı-2016-nın təklif paketini, xüsusən, maliyyə və büdcə baxımından təhlil edərək bu suallara aydınlıq gətirməyə çalışacağıq[1].

Aşağıdakı cədvəldə Bakı-2016 Təşkilat Komitəsinin büdcəsi göstərilmişdir. İki mərhələdən ibarət olan prosesdə ilk mərhələdə ən çox marketinq və ictimaiyyətlə əlaqələr sahəsinə təxminən 6.2 milyon dollar xərc çəkilmişdir. Namizədliyin təsdiqindən sonra isə planlaşdırma və təqdimata təqribən 22 milyon dollar xərc çəkiləcək. Bu dövrdə əsas hissəni yenə marketinq və ictimaiyyətlə əlaqələr sahəsi tutacaq. İlk mərhələdə xərclərin 85%-ni Azərbaycan dövləti, qalanını isə ayrı-ayrı dövlət orqanları öz üzərinə götürsə də, ikinci mərhələdə bu rəqəmlər 65% və 25% faiz olacaq, qalan məbləğ (10%) özəl şirkətlər tərəfindən ödəniləcək.

Fəalilyyət növü	**I mərhələ (Sənədlərin hazırlanması, min USD)**	**II mərhələ (Namizədlik, min USD)**	**Yekun**
Baş plan və təhlil	1,594	4,650	**6,244**
İddianamənin hazırlanması	1,300	2,600	**3,900**
Marketinq və ictimaiyyətlə əlaqələr	2,765	11,450	**14,215**
İdarə məsrəfləri	165	1,970	**2,135**
BOK xərcləri	150	500	**650**
Əlavə ehtiyatlar	200	500	**700**
Yekun	**6,174**	**21,670**	**27,844**

Aşağıdakı cədvəldə isə 2016 Yay Olimpiya Oyunları üçün namizədliyi qəbul edilmiş bütün şəhərlərin hazırlıq büdcələri göstərilmişdir. Bakı-2016 Təşkilat Komitəsinin planlaşdırdığı büdcə digər namizədlər arasında Praqa şəhəri ilə birlikdə ən az həcmli büdcədir. Ən çox maliyyə vəsaiti isə Çikaqo şəhəri tərəfindən nəzərdə tutulmuşdur. Büdcənin çox olmağı həm müsbət, həm mənfi təsir göstərə bilər. Müsbət cəhət odur ki, daha çox maliyyə vəsaitinin əldə edildiyini göstərir. Eyni işlərin daha baha başa gəlmə ehtimalı isə mənfi təsir sayıla bilər. Yəni vəsaitlərin səmərəli istifadəsinə nəzər yetirilərsə, BOK daha az büdcə ilə daha çox iş prinsipinə üstünlük verə bilər.

[1] İddianamə paketləri (Mini Bid-Book) www.gamesbids.com internet ünvanından və hər iddiaçı üçün hazırlanmış internet saytlardan əldə edilmişdir.

Namizəd şəhər	I mərhələ (Sənəd hazırlığı, mln USD)	II mərhələ (Namizədlik, mln USD)	Yekun (mln USD)
BAKI	6.2	21.7	**27.8**
Çikaqo	16.9	32.4	**49.3**
Doha	11	37	**48**
Madrid	10.7	29.7	**40.4**
Praqa	7.7	14.6	**22.3**
Rio-de-Janeyro	7	35	**42**
Tokio	19	29	**48**

Oyunlardan əldə ediləcək gəlirlər qismini müqaisə etmək üçün aşağıdakı cədvələ baxaq. Əsas gəlir növləri kimi sponsorluq və bilet satışları göstərilmişdir. Ən çox gəlir əldə etməyi planlaşdıran şəhərlər Çikaqo, Madrid və Tokio şəhərləridir. Bu siyahıda Bakı-2016 (930 milyon USD) Praqadan sonra beşinci yerdədir. Doha və Rio-de-Janeyro şəhərləri Bakıdan daha az gəlir əldə etməyi planlaşdırır. Bakı-2016-nın gəlirlər hissəsində paralimpiya oyunlarından gələcək gəlirlərin nəzərə alınıb-alınmadığını deyə bilmirik. Maraqlıdır ki, bilet satışlarından əldə ediləcək gəlirlərin proqnozu şəhərlər arasında çox dəyişir. Bu həm idman komplekslərinin həcmi, həm də iştirakçı sayına görə dəyişə bilər.

Şəhər/Gəlir növü (mln USD)	Yerli sponsorluq	Bilet satışları	Lisenziya	Digər	Yekun
Bakı	400	330	50	150	**930**
Çikaqo	1,760	705	170	365[2]	**2,500**
Doha	450	259	15	60	**784**
Madrid	430	506	163	512[3]	**1,611**
Praqa	380	312	100	177	**969**
Rio-De-Janeyro	370	50	290	40	**750**
Tokio	750	648	81	78	**1,557**

Sadəcə planlama və idarəetmənin göstərildiyi büdcə xərclərinin 2016 Olimpiya Oyunlarından əldə ediləcək gəlirlərlə müqaisədə çox az olduğu görünür. Şübhəsiz, daha geniş həcmdə maliyyə vəsaiti idman qurğularının tikintisinə istifadə ediləcəkdir. Hər bir şəhərin mövcud idman kompleksləri və infrastrukturu bu xərclərin həcmini müəyyən edir. İnfrastruktur və idman kompleksləri cəhətindən nisbətən zəif olan Bakı şəhərinin daha çox tikinti-inşaat xərcləri olacağını proqnozlaşdırmaq mümkündür. Bilavasitə hər iddiaçı şəhərdə olimpiya oyunlarının keçiriləcəyi komplekslərin inşası ilə bağlı verilən məlumatlara nəzər salaq.

Bakı-2016 öz proqramı çərçivəsində yarış iştirakcılarının və media nümayəndələrinin istifadə edəcəyi Olimpiya Şəhərciyinin inşasını planlaşdırır. Şəhərciyə Olimpik Kənd, Beynəlxalq Mətbuat Mərkəzi daxil olacaq. Bu layihələr üçün maliyyə vəsaitini dövlət və özəl sektoru təmsil edən qurumların təsis edəcəyi ortaq şirkət təmin edəcək. Olimpik Kənd Bakı şəhərinin cənub-şərqində dəniz kənarında 77 ha ərazidə yerləşəcək və oyun iştirakçılarını 16,500 yerlik yaşayış binaları ilə təmin edəcək. Olimpik Kənd daha sonra yaşayış məqsədli istifadəyə veriləcək. Bu kompleksin tikintisinə nə qədər maliyyə vəsaiti xərclənəcəyi barədə

---

[2] Buraya paralimpiya oyunlarından əldə ediləcək gəlirlər də daxil edilmişdir.
[3] Buraya rəsmi qurumların sponsorluğu, mal və xidmət təminatı, marka və xüsusi qəpiklərin buraxılışından əldə ediləcək gəlirlər də əlavə edilmişdir.

proqnoz verilməyib. Daha geniş məlumatı idman oyunlarının keçiriləcəyi mərkəzlərin tikintisi üçün tapmaq olar. Aşağıdakı cədvəldə bu məlumatlar göstərilmişdir.

2016 Olimpiya Oyunlarında istifadə ediləcək komplekslərdən sadəcə Heydər Əliyev adına İdman Kompleksi tam tikilmiş vəziyyətdədir. Daha beş idman kompeksi və iki stadionda təxminən 180 milyon dollarlıq təmir-inşaat işləri görüləcəkdir. Bu fəaliyyətlərin böyük hissəsi 2014-2015ci illərdə və dövlət hesabına həyata keçiriləcəkdir. Güman etmək olar ki, bu tikililər ölkənin namizədliyinin qəbul edilməsindən sonra inşa ediləcək. Yeni tikiləcək komplekslər daimi və müvəqqəti olaraq ikiyə ayrılır. Daimi tikililərə iki Olimpiya stadionu, ondan cox kompleks, Mingəçevir və Gəncə şəhərlərində olmaqla, iki stadion daxildir. Bu obyektlərin tikilməsi üçün təxminən 730 milyon dollar vəsait cəlb olunacaqdır. Sadəcə üstü açıq Olimpiya stadionuna 255 milyon dollar xərclənəcək. Bu komplekslərin böyük hissəsinin 2010-cu ildən sonra tikilməsi planlaşdırılır. 2014-cü ildən sonra tikiləcək müvəqqəti obyektlərə isə 106 milyon dollar xərclənəcək. Ümumi götürdükdə isə, bu idman qurğularının təmir və inşaatı üçün 1.16 milyard dollar xərclənəcək ki, bu miqdarın demək olar ki, hamısı dövlət tərəfindən maliyyələşəcək.

2016 Yay Olimpiya Oyunlarının keçirilməsi üçün idman qurğularından əlavə infrastrukturun inkisafı da vacibdir. Bu baxımdan avtomobil yollarının və metro xətlərinin tikintisini vurğulamaq olar. Aşağıdakı cədvəldə isə Olimpiya Oyunları ilə birbaşa və ya dolayı əlaqədar olan aşağıdakı avtomobil dəmir yollarının və metro xətlərinin tikintisi və ya genişləndirilməsi nəzərdə tutulur. Ümumilikdə, 1 milyard dollar həcmində 60 km-lik avtomobil yolu və nəqliyyat qovşaqları, 48 milyon

Kompleks	**Həcm (yer)**	**Əlavə tikintinin tarixi**	**Əlavə tikintiyə xərc (mln USD)**	**Vəsaitin mənbəyi**
Tam və ya yarımtikili komplekslər				
Heydər Əliyev adına idman Kompleksi	8,000	-	-	-
Əl Oyunları Sarayı	6,000	2009	14.6	Dövlət
Binə Atçılıq	20,000	2014-2015	32.1	Ortaq
Dövlət Atıcılıq	6,000	2014-2015	13.3	Dövlət
Ekselsior Xokkey	10,000	2013-2015	24.8	Dövlət
T. Bəhramov adına stadion	30,000	2014-2015	52.8	Dövlət
Şəfa Stadionu	22,000	2014-2015	38.7	Dövlət
		YEKUN	**176.3**	
Tikiləcək komplekslər (daimi)				
Olimpiya Stadionu	65,000	2013-2015	254.2	Dövlət
Olimpiya Stadionu (ustu örtülü)	10,000	2014-2015	43.1	Dövlət
Milli Gimnastika	18,000	2010-2012	77.6	Dövlət
Olimpik Park Tennis	20,000	2014-2015	31.3	Dövlət
Olimpik Velodrom	5,000	2012-2014	28.2	Dövlət
Milli Su Oyunları	12,000	2010-2012	60.7	Dövlət
Sutopu salonu	5,000	2010-2012	17.3	Dövlət
Sərgi salonu (1-4)	20,000	2009-2010	57.6	Dövlət
Milli Avarçəkmə Mərkəzi	12,000	2009-2011	53.6	Dövlət
H. Əliyev adına Mədəniyyət Mərkəzi	5,000	2008-2010	21	Dövlət
Mingəçevir Stadionu	20,000	2012-2015	39.1	Dövlət

Gəncə Stadionu	25,000	2012-2015	48.9	Dövlət
		YEKUN	**732.6**	
Tikiləcək (müvəqqəti)				
Voleybol Sahəsi	15,000	2014-2015	51.8	Dövlət
Olimpiya Düzü	5,000	2015	4.9	Dövlət
Bulvar Sahil Mərkəzi	12,000	2016	10.4	Dövlət
Sahilkənarı kompleks	5,000	2014-2016	8.1	Dövlət
Bulvar BMX-Cığırı	5,000	2016	10.4	Dövlət
Dövlət Sarayı Plaza	12,000	2015	15.5	Dövlət
Bakı Yaxt Klubu	250	2016	0.5	Ortaq
Dağ Velosiped Cığırı	2,000	2016	4.1	Dövlət
		YEKUN	**105.7**	
		CƏMİ YEKUN	**1,014.6**	

dollarlıq dəmiryolunun təmiri və genişləndirilməsi nəzərdə tutulmuşdur. O cümlədən, 400 milyon dollarlıq vəsait şəhərkənarı dəmiryolu şəbəkəsinin genişləndirilməsinə və 300 milyon dollar isə Aeroport-Böyük Şor-Əzizbəyov yolunun tikilməsinə sərf ediləcək. H. Əliyev ad. Beynəlxalq Hava limanının yeni terminalının tikilməsinə 300 milyon dollar xərclənəcək. Əlbəttə, avtomobil yollarının tikintisinin nə qədər rentabelli olduğunu demək çətindir, bunu mütəxəssislərin rəyinə buraxırıq. Beləliklə, təqdim edilən plana görə, yeni tikiləcək avtomobil yollarına və metro xətlərinə, təxminən 2.5 milyard dollar və proqnozlaşdırılan nəqliyyat şəbəkəsinin qurulmasına 4 milyard dollara yaxın vəsait cəlb ediləcəkdir.

Tikinti obyekti	Uzunluğu (km)	Əlavə tikintinin tarixi	Əlavə tikintiyə xərc (mln USD)	Vəsaitin mənbəyi
Təmir ediləcək və ya genişlənəcək yollar				
Aeroport-Böyük Şor – Əzizbəyov	13.6	2009	300	Dövlət
Heydər Əliyev prospekti	6	2009	70	Dövlət
Babək prospekti	9	2010	54	Dövlət
Bakı Daxili Dairəvi yol	15.8	2010	95	Dövlət
Baki Şəhəri Dairəvi yol	7	2010	65	Dövlət
Salyan şossesi	5.4	2010	26	Dövlət
Neftçilər prospekti	3.2	2010	60	Dövlət
Şəhərkənarı Dəmiryolu şəbəkəsi	48	2015	400	Dövlət
H. Əliyev adına Hava limanı	-	2010	300	Dövlət
YEKUN	**108**		**1,370**	
Yeni tikiləcək yollar				
Bakı Dairəvi Yol II	59	2009-2011	240	Dövlət
Bakı Qərb I	21.5	2009	53	IFI
Balı Şəhəri Dairəvi Yol	1.4	2015	69	Dövlət
Böyük Şor keçidi	11.3	2012	280	Dövlət
İpək Yolu	4.8	2014	60	Dövlət
Bakı Daxili Dairəvi Yol (Əzizbəyov)	0.6	2009	33	Dövlət
Əzizbəyov-Suraxanı	6	2012	50	Dövlət
Zığ döngəsi-H.Əliyev Hava limanı	18	2006-2008	145	Dövlət
Bakı Dairəvi Yol III	67	2009-2012	230	Dövlət
YEKUN	**190**		**1,160**	

Metro xətti və stansiyalar				
Suraxanı-Hava limanı Metro xətti	11	2012-2015	218	Dövlət
Bakı Soveti-Olimpik Park Metro xətti	5	2011-2015	188	Dövlət
Xətai-Həzi Aslanov Metro xətti	9.3	2008-20014	465	Dövlət
Memar Əcəmi-Əzizbəyov Metro xətti	9.8	2006-2012	490	Dövlət
YEKUN	**35.1**		**1,361**	
CƏMİ YEKUN	**333.1**		**3,891**	

Tikilməsi planlaşdırılan yol-nəqliyyat şəbəkəsinin birbaşa Olimpiya Oyunları ilə əlaqəli olduğunu demək olmaz. Nəzərdə tutulan avtomobil, dəmir yolları və metro xətlərinin bəzi hissəsi daha əvvəldən, həm Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin, həm də Nəqliyyat Nazirliyinin mətbuata verdiyi açıqlamalarda səsləndirilmişdir. Əlbəttə, infrastrukturun yaxşılaşacağını vəd edən inşaat planları Bakı-2016 xəyalının gərçəkləşməsinə ancaq müsbət təsir edər. Vəsaitlərin nə qədər səmərəli istifadə ediləcəyi isə qaranlıq qalır. Ümumiyyətlə, son illərdə paytaxtda tikilən nəqliyyat qovşaqlarının və körpülərin paytaxtın nəqliyyat yükünü birmənalı şəkildə yüngülləşdirdiyini demək olmaz. Yeni tikililərin bu baxımdan daha səmərli və daha keyfiyyətli olacağına ümid edirik.

Beləliklə, 2001-ci ildən etibarən ölkənin müxtəlif bölgələrində tikilən olimpiya komplekslərinin demək olar ki, heç biri yay olimpiya oyunlarının keçirilməsi üçün nəzərdə tutulmamışdır. Bu komplekslər öz töhfələrini ancaq ölkədə idmançı yetişdirməyə verə bilər. Bu komplekslərin bəziləri (məs. Quba) beynəlxalq yarışlar keçirsə də, bəzilərindən (məs. Masallı) yerli idmançıların belə istifadə etdiyi şübhəlidir[4]. Bölgələrdə olimpiya komplekslərinin tikilməsi zamanı ölkəmizdə 2016 Yay Olimpiya oyunlarının keçirilməsinə səy göstərildiyi tez-tez vurğulansa da, bu komplekslərin həmin yarışların keçirilməsinə nə qədər müsbət təsiri olacağı şübhəlidir.

İndi isə digər namizəd şəhərlərin təqdim etdikləri iddianamələrdə infrastrukturun gücləndirilməsi ilə bağlı proqnozlaşdırılan fəaliyyətlərə və onların smeta dəyərinə diqqət edək. Aşağıdakı cədvəldə hər bir şəhərdə tikiləcək komplesə aid həcm (yer) və smeta dəyəri (mln USD) göstərilmişdir.

Kompleks\ Şəhər		**Çıkaqo**	**Doha**	**Madrid**	**Praqa**	**Rio-de-Janeyro**	**Tokio**
Mövcud idman qurğusuna əlavə							
Stadion	Yer		70,000	113,000	130,000	60,000	
	Dəyər		240	337.5	369	51.59	
Digər	Yer		12,000	71,700	66,000	43,000	74,000
	Dəyər		40	533	297	50.62	412
Yeni tikiləcək (daimi)							
Olimpiya Stadionu	Yer	80,000			80,000		100,000
	Dəyər	385.9			426		1,056
Digər	Yer	149,000	56,000	108,000	52,000	83,000	35,000

[4] http://www.rferl.org/featuresarticle/2008/3/93607379-e72c-4895-a40f-a28a1848920c.html

	Dəyər	264.6	706	535.5	376	375.52	567
Yeni tikiləcək (müvəqqəti)							
Olimpiya Parkı	Yer	8,000					
	Dəyər	8.2					
Digər	Yer	85,000	32,000	13,000	30,000	18,500	34,500
	Dəyər	111.7	80	16.75	98	29.4	107
YEKUN	**Dəyər**	**770.4**	**1,066**	**1,423**	**1,566**	**507.1**	**2,142**

Namizəd şəhərlər içərisində idman qurğularına ən çox vəsait cəlb edəcək olan şəhərlər Tokio, Praqa və Madriddir. Doha şəhərində təxminən Bakı-2016 ilə eyni miqdarda vəsait nəzərdə tutulmuşdur. Ən az vəsait Rio-de-Janeyro və Çikaqo şəhərlərində nəzərdə tutulmuşdur ki, bu onların mövcud idman qurğularının sayının çox olması ilə əlaqələndirilə bilər. Bakı-2016-dan fərqli olaraq, digər şəhərlərin çoxunda qurğuların tikilməsinə sərf ediləcək maliyyə vəsaiti, əsasən, özəl sektor tərəfindən təmin ediləcək. İdman qurğularının həcmi və smeta dəyəri müqayisə edildikdə, Bakı-2016 üçün nəzərdə tutulan xərclər digər şəhərlərdən çox fərqlənmir. Ancaq nəzərə almaq lazımdır ki, olimpiya oyunları üçün tikilən qurğulara faktiki sərf edilən vəsait adətən smeta dəyərini ötür.

Son olaraq, digər namizədlərin şəhər infrastrukturunun inkişafı üçün təqdim etdikləri fəaliyyət planına nəzər salaq. İnfrastrukturun inkisafı üçün ən çox maliyyə vəsaiti Praqa, Doha və Tokioda nəzərdə tutulmuşdur. Bu şəhərlərdə, əsasən, yeni avtomobil yolları salınmasına geniş vəsait sərf ediləcək. Praqa və Çikaqo şəhərlərində mövcud yolların genişlənməsinə digərlərindən daha çox vəsait xərclənəcək. Metro xətlərinin və stansiyalarının təmirinə və sayının artırılmasına ən çox vəsait Doha, Madrid və Praqada nəzərdə tutulmuşdur. Praqa şəhərində, həmçinin, dəmiryolu xətlərinin uzunluğu və stansiyalarının sayı artırılacaq. Salınacaq yolların uzunluğunun nisbətən az olmasına baxmayaraq, Tokio şəhəri xərclənəcək vəsaitin çox olması ilə fərqlənir. Bakı-2016 təklifində nəzərdə tutulan infrastrukturun inkişafı üçün nəzərdə tutulan yatırımlar, sadəcə, Çikaqo və Rio-de-Janeyro şəhərlərindən daha çoxdur. Demək olar ki, bütün şəhərlərdə, xüsusilə yeni yollar dövlət tərəfindən maliyyələşərkən, Çikaqoda özəl sektor daha çox pay alacaqdır.

Fəaliyyət növü\Şəhər		**Çikaqo**	**Doha**	**Madrid**	**Praqa**	**Rio-de-Janeyro**	**Tokio**
Avtomobil yolu	Uzunluq	40.82	121	103.45	314	50	34
	Dəyər	1,324	5,227	4,411	10,846	1,917	8,210
Yolun genişləndirilməsi, qovşaq inşaatı	Uzunluq	41	40		559	14	18
	Dəyər	1,080	744		2,763	81	870
Dəmiryolu xətti/stansiyası	Uzunluq/st			31.2 km/4 st.		6 st	
	Dəyər			2,270		148	
Metro xətti/stansiya	Uzunluq/st	1 st	75 km	36.5 km	18 km		8.9 km
	Dəyər	5	4,675	1,978	3,229		70
Tramvay	Uzunluq/st				9		
	Dəyər				275		
Digər	Dəyər	310		24		485	
YEKUN	**DƏYƏR**	**2,719**	**10,646**	**8,683**	**17,113**	**2,631**	**9,150**

Ölkənin müxtəlif bölgələrində tikilən olimpiya kompleksləri üçün 2006-2008-ci illərdə büdcədən 92.6 milyon AZN ayrılmışdır[5]. Ancaq yazının əvvəlində qeyd etdiyimiz kimi, çoxlarına bölgələrdə tikilən olimpiya kompleksləri 2016 oyunlarına hazırlığın bir hissəsi olaraq görünsə də, oyunlar üçün onlardan istifadə edilməyəcəyi aydındır. Oyunlar üçün nəzərdə tutulan komplekslərin böyük hissəsinin 2010-cu ildən sonra tikilməsi planlaşdırılır ki, bu da namizədlik haqqı qazanılmasından asılı olaraq dəyişəcəkdir. 2016 Olimpiya Oyunlarının Bakı şəhərində keçirilməsi ölkəmizin tanıdılması və turist cəlb etməsi üçün çox əhəmiyyətlidir. Ancaq belə irimiqyaslı tədbirin keçirilməsi haqqının ilk dəfə yarışa iddiaçı olan şəhərə veriləcəyi qeyri-realdır. Şübhəsiz, bu proses şəhərimizin sakinlərinə və təşkilat komitəsinə müəyyən təcrübə qazandıracaq. Ümumiyyətlə, təkliflər paketini digər şəhərlərin təqdim etdiyi paketlərdən geri qalmadığını deyə bilərik. Bakı-2016 Təskilat Komitəsinin iddianamə paketinin hazırlanmasına peşəkar yanaşması BOK İdarə Heyəti üzvlərinin şəhərimizin iddiasına ciddi yanaşmasını təmin edəcəkdir.

Bakı-2016 Təşkilat komitəsi iki faktoru daha çox vurğulamaqla, 2016 Yay Olimpiya Oyunlarını keçirmə haqqını əldə etməyə yaxın ola bilər. İlk öncə qeyd etmək lazımdır ki, Bakı şəhərinə bu haqqın verilməsi həm digər keçmis SSRİ respublikalarının, həm də əhalisinin böyük əksəriyyətinin müsəlman olduğu bir ölkənin iqtisadi-sosial cəhətdən dünyaya inteqrasiyasını gücləndirəcəkdir. Bundan başqa, yüz illər boyu neft çıxarılması üçün istifadə edilən və müxtəlif ekoloji problemlərə məruz qalan ərazinin ekoloji cəhətdən təmizlənməsi və "yaşıl zona"ya çevrilməsinin həm ölkə, həm bölgə üçün əhəmiyyəti xüsusilə vurğulanmalıdır. İddianamə paketində müəyyən qədər qeyd edilən bu faktın daha çox qabardılması məqsədəuyğun olacaqdır. Əlbəttə, olimpiya oyunlarının keçirilməsi üçün sadəcə təşkilat komitəsinin fəaliyyəti kifayət deyil. Bu prosesdə ölkə əhalisi və ictimaiyyətin müxtəlif təbəqələri də iştirak etməlidir. Onların iştirakını təmin etmək üçün həm iddia paketi, həm də görüləcək işlər xalqa şəffaf şəkildə çatdırılmalıdır. Ümid edirik ki, yazımızın bu prosesə müsbət təsiri olacaq və oyunların keçirilməsi üçün lazım olan hazırlığa daha ciddi yanaşılacaq.

[5] http://www.erc-az.org/new/uploads/file/cedveller.pdf